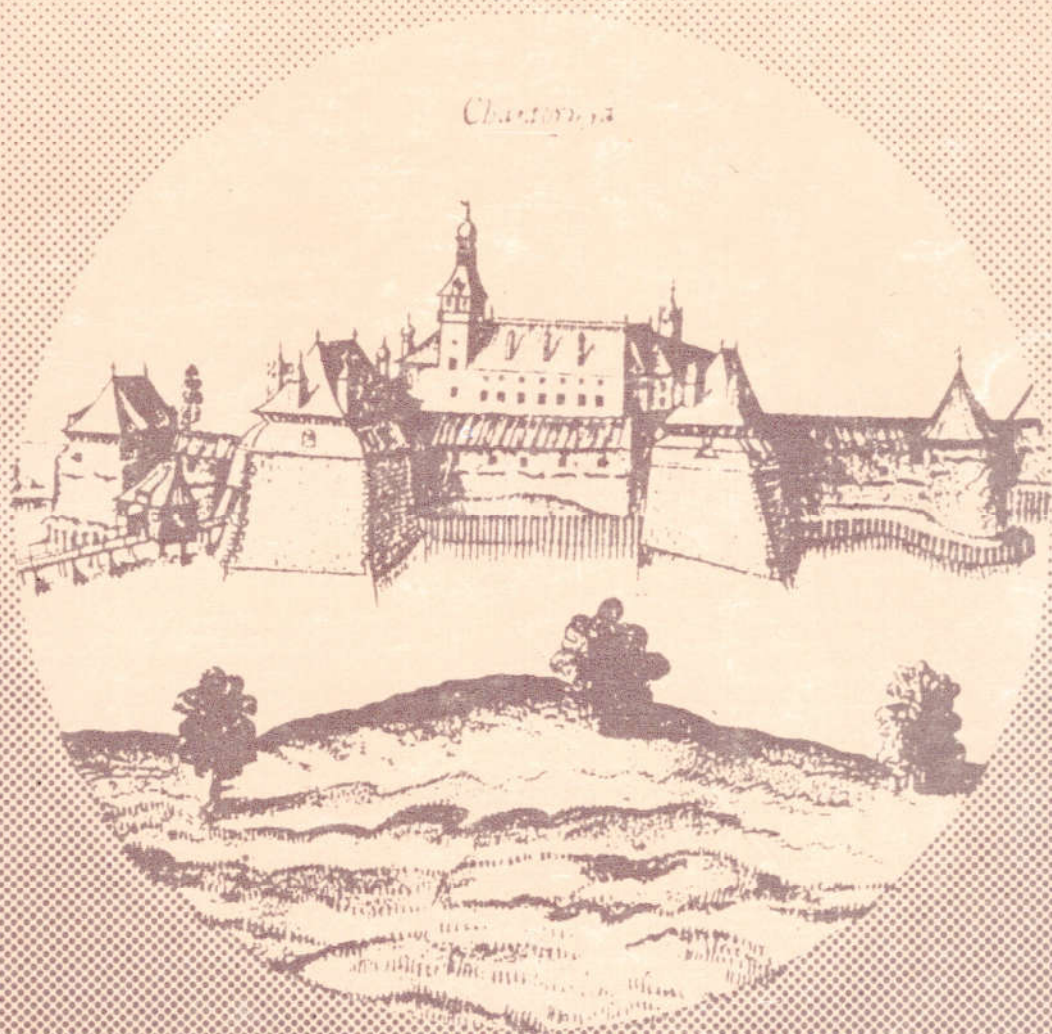

MUZEJSKI VJESNIK

GLASILO MUZEJA SJEVEROZAPADNE HRVATSKE

16

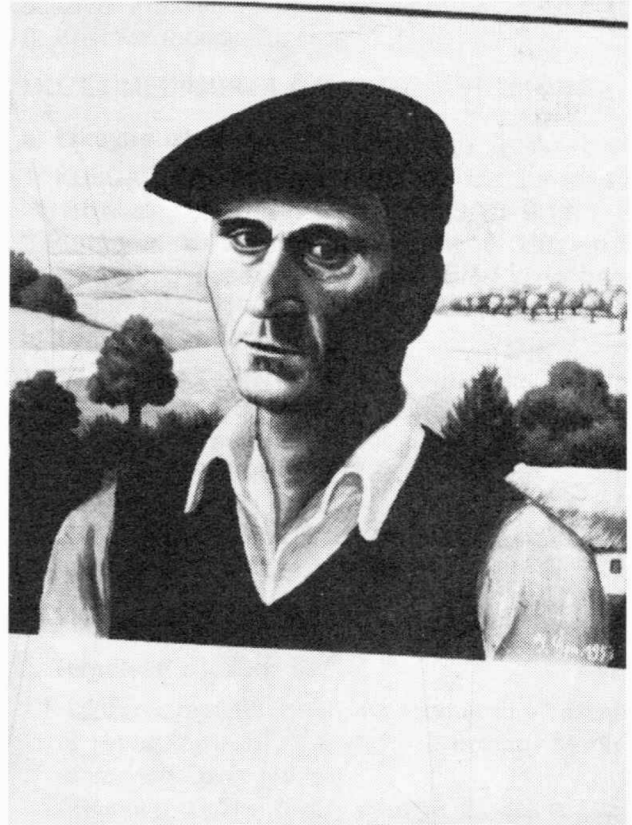
MUZEJSKI VJESNIK 16

PRIKAZI I ČLANCI

Gordana KOVAČIĆ, Muzej grada Koprivnice

IN MEMORIAM IVANU GENERALIĆU

U Koprivnici je 27.11. 1992. god. u 78. godini života, nakon teške i iscrpljujuće bolesti preminuo doajen Hrvatskog naivnog slikarstva Ivan Generalić. Ne samo hrvatska naivna umjetnost, nego i likovna umjetnost uopće, ostaje bez snažne umjetničke ličnosti osebujne kreativnosti i velikog talenta. Tokom punih šest desetljeća slikarske aktivnosti Ivan Generalić postojano ostvaruje djela vrhunskih dometa, konstantne inventivnosti i svježine koja ga potvrđuje kao vodeću i najistaknutiju figuru svjetskog naivnog slikarstva. Ali Generalić je i početak naše naive. Na poticaj K. Hegeđušića počinje stvarati davne 1930. Prvi crteži, akvareli, tempere i ulja nastali do 1935. još posjeduju grubo stilizirane likove, plošno tretirane oblike i snažne obrubne linije, no kasnije evoluiraju do oblikih, plastičnih formi i meko nanesenih kontura. Prva Generalićeva razvojna faza traje do 1941. godine i obilježava je jaki socijalnokritički realizam, što je i razlog sudjelovanja na III. izložbi grupe Zemlja u Zagrebu 1931. god. Sa zemljašima izlaže i 1932., 1934., 1935. u Zagrebu, 1934. u Sofiji, te 1935. u Beogradu. Za Generalića ali i za naivnu umjetnost važna je izložba u Zagrebu održana 1936. god. na kojoj je prezentirana samo naiva, odnosno, uz Generalićeve crteže i akvarele bili su izloženi i radovi F. Mraza i M. Viriusa. Nakon 1945. zanemaruje socijalnu problematiku i počinje slikati idealizirane krajolike Podravine i mrtve prirode. Pri tom dotjeruje i usavršava tehniku slikanja uljem na staklu. Produbljuje prostor i perspektivu, a boja dobiva bogatstvo tonova. U tom periodu utjecao je na čitavu grupu mladih stvaralaca oformivši tako drugu generaciju slikara Hlebinske naive (F. Filipović, D. Gaži, M. Kovačić, I. Večenaj, J. Generalić, M. Mehkek i I. Lacković-Croata). Prisjetimo se i nekoliko ključnih djela iz drugog perida. 1954. god. nastaje "Smrt moga prijatelja Viriusa" sa već sasvim razrađenom i prepoznatljivom morfologijom stilskog izraza. Iste godine slika i "Jelenske svate" remek djelo naivne umjetnosti osebujnog stilskog ugođaja. Nakon 1970. god. u III. periodu unosi nove elemente u svoje slikarstvo. Sužuje sredstva izričaja, odbacuje suvišnu naraciju, a koristi se i simbolikom. Reducira paletu pa neke slike postaju gotovo monokromne. Izvlači i naglašava detalje. Oblici

Ivan Generalić: *Autoportret*, 1953.
(ulje-lesonit)

gube punoću, a ponegdje ih svodi na plošne, jasno iscrtane siluete. 1975. nastaje "Autoportret", "Peski", "Maska s trubom", "Pašnjak", godinu dana kasnije "Radnik", "Ribič prodaje ribu". Očarava i njegov triptih iz 1973. "Sneg pada", baš kao i "Krave pod Eiffelovim tornjem" iz 1972. godine.

Popis radova uistinu je dug. Ivan Generalić je iza sebe ostavio brojna djela, velik slikarski opus koji se tokom šezdesetih godina razvijao, mijenjao, prolazio metamorfoze i uvijek iznova začuđivao ljepotom i snagom izraza. Od sada ćemo Generalićevu ljubav za rodne Hlebine i zeleni pejzaž, ljubav za jednostavnog čovjeka, za životinje i za bilje nalaziti samo na njegovim slikama. Osebujan senzibilitet za svijet boja i oblika koji ga je okruživao i nesvakidašnja nadarenost da se likovnim elementima taj doživljaj sažme i formira zauvijek ćemo pronalaziti u njegovom umjetničkom stvaralaštvu. Kao i svi velikani, Ivan Generalić nastavlja živjeti u svojim djelima.

SADRŽAJ

MUZEOLŠKA PROBLEMATIKA

Zvonko HITREC DIDAKTIČKO - METODIČKO OSMIŠLJAVANJE MUZEJSKE PREZENTACIJE	3
Anita ŠESTANJ - PERIĆ UPORABA RADNIH LISTIĆA UZ IZLOŽBE U VARAŽDINSKOME MUZEJU	5
Marina ŠIMEK MALA MUZEJSKA UČIONICA	6

ARHEOLOGIJA

Marijan BILIĆ ZBIRKA GRČKOG NOVCA IZ GRADSKOG MUZEJA VARAŽDIN	11
Ana BOBOVEC GRAD MOSLAVINA U SVJETLU DOSADAŠNJIH ARHEOLOŠKIH ISTRAŽIVANJA	17
Tatjana LOLIĆ, Amelio VEKIĆ, Slobodan OLIĆ IZVJEŠTAJ O ARHEOLOŠKIM ISKOPAVANJIMA U ČAKOVCU PROVEDENIM 1992. GOD. NA LOKALITETU STARI GRAD	21
Zorko MARKOVIĆ OSVRT NA NEKOLIKO NOVIH PRILOGA POZNAVANJU HRVATSKOG SREDNJOVJEKOVLJA (1990-1992. god)	24
Zorko MARKOVIĆ NEKOLIKO ZANIMLJIVIH ARHEOLOŠKIH NALAZA IZ KOPRIVNIČKE PODRAVINE	26
Marina ŠIMEK KASNOSREDNJEVJEKOVNI NALAZ IZ LUDBREGA	30
Vjekoslav ŠTRK ARHEOLOŠKA ISTRAŽIVANJA POVIJESNE URBANE CJELINE ČAZME U 1992. GODINI	35
Josip VIDOVIĆ NASTAVAK SUSTAVNIH ARHEOLOŠKIH ISTRAŽIVANJA U ŠENKOVCU	41

ETNOLOGIJA

Marija BORKO NEKOLIKO MEDIMURSKIH DJEČJIH IGARA	44
Melita ĐANIĆ OSNOVANA " DRUŽINA " ČUVARI TRADICIJA HRVATSKIH OBITELJSKIH ZADRUGA	45
Slavica MOSLAVAC GLAZBENA FOLKLORNA BAŠTINA MOSLAVINE	46
Slavica MOSLAVAC USKRSNI OBIČAJI ČEHA I SLOVAKA U MEDURIČU	50

KULTURNA POVIJEST

Zdenko BALOG SJEVERNI PORTAL TRAKOŠĆANSKE CRKVE	53
Dražen KOVAČEVIĆ FRANJEVAČKI SAMOSTAN U PODGRADU	56
Lidija PLAVEC BIDERMAJER NAMJEŠTAJ NA PRIMJERIMA IZ FUNDUSA MMČ	58
Mladen MEDAR PRILOG POZNAVANJU GRADEVNE DJELATNOSTI U BJELOVARU	61
Magdalena LONČARIĆ O JEDNOM ŠALJIVOM GLASILU U FUNDUSU POVIJESNOG ODJELA GRADSKOG MUZEJA VARAŽDIN	63

POVIJEST

Božidar GERIĆ 1. IZVORI ZA POVIJEST BJELOVARA I BJELOVARSKOG KRAJA	66
Stjepan HAJDUK OTKRIĆE PRVE POGODBE O BARBIRENJU	71

Zoran HOMEN PRAVILNIK ZA BLUDILIŠTA U GRADU KRIŽEVCU IZ 1913. GODINE	73
Franjo HORVATIĆ GRBOVNIK ŽITELJA GRADA KOPRIVNICE	75
Goran JAKOVLJEVIĆ POLAGANJE UČITELJSKE PRISEGE U BJELOVARSKOJ GIMNAZIJI POČETKOM STOLJEĆA	77
Vladimir KALŠAN PRILOG ZA POVIJEST VINOGRADARSTVA U MEDIMURJU	79
Marjan KATUŠIĆ NARODNI POKRET 1903. GODINE U ZAPREŠIĆU (uz 90. obljetnicu)	81
Magdalena LONČARIĆ ZASTAVE ŽUPANIJE VARAŽDINSKE U GRADSKOM MUZEJU VARAŽDIN	84
Slavica MOSLAVAC ET KOTTYNA DENIQUE INSIGNE SUUM PROFECIT (I Kutina je naposljetku dobila svoj počasni znak)	87
Ljerka PERČI DOZVOLA ZA FOTOGRAFIRANJE IZ 1914. GODINE	88
Hrvoje PETRIĆ DELEKOVEC U SREDNJEM VIJEKU	90
Antun STIŠČAK TATARI SU PUSTOŠILI HRVATSKOM PRIJE 750. GODINA	93
Mladen NADU NASELJA I SELA SESVETSKOG PRIGORJA U SREDNJEM VIJEKU (II) (13 — 16. stoljeće)	95

PRIKAZI I ČLANCI

Ljerka ALBUS PRVI SEMINAR DRUŠTVA FOLKLORISTA	102
Antica BREGOVIĆ Prirodoslovna mapa "IZ ALBUMA FRANJE PL. KOŠĆECA "	103
Melita ĐANIĆ OBILJEŽAVANJE 740 - OBLJETNICE SLOBODNOG I KRALJEVSKOG GRADA KRIŽEVCI KROZ PROGRAM GRADSKOG MUZEJA I LIKOVNE GALERIJE	105
Miroslav KLEMM IZLOŽBA CRKvene UMJETNOSTI I BAŠTINE NOVOMAROFSKOGA KRAJA	109
Nada MATIJAŠKO UZ DESETU GODIŠNJICU PODRAVKINOG MUZEJA PREHRANE	110
Martin MATIŠIN GODIŠNJAK ZAVIČAJNOG MUZEJA VIRJE	112
Mladen MEDAR ECOVAST O OČUVANJU ARHITEKTONSKOG NASLJEDA	113
Ljerka PERČI POSJETITELJ IZ ARGENTINE	115
Smiljana PETR-MARČEC IZLOŽBA "ZRINSKI U MEDIMURJU"	116
Hrvoje PETRIĆ "PODRAVSKI ZBORNIK" 1992.	116
Anita ŠESTANJ-PERIĆ PRIZNANJE UHTA-e GRADSKOM MUZEJU VARAŽDIN	117
Josip ŠTIMAC MUZEJI HRVATSKOG ZAGORJA U NOVOM USTROJSTVU	118
Gordana KOVAČIĆ IN MEMORIAM IVANU GENERALIĆU	119

DJELATNOST MUZEJA I MUZEALACA

IZLOŽBE (1992)	121
AKCIJE (1992)	124
IZDAVAČKA DJELATNOST MUZEJA (1992)	127
PUBLICISTIČKA DJELATNOST MUZEALACA (1992)	129

MUZEJSKI VJESNIK

GLASILO MUZEJA SJEVEROZAPADNE HRVATSKE

Bjelovar, Čakovec, Čazma, Grabrovnica, Kalinovac, Koprivnica, Križevci, Kumrovec, Kutina, Sesvete, Sveti Ivan Zelina, Trakošćan, Varaždin, Varaždinske Toplice, Veliki Tabor, Virje.

Broj 16 / 1993.

Godina XVI

Uređivački odbor:

Antica Bregović (GMV), Erika Nađ—Jerković (MMČ), Vladimir Kalšan (MMČ), Lidija Plavec (MMČ), Smiljana Petr—Marčec (MMČ), Josip Vidović (MMČ)

Tehnička redakcija u Muzeju Međimurja Čakovec:
Vladimir Kalšan, Erika Nađ-Jerković, Josip Vidović

Nakladnik:

Muzejsko društvo sjeverozapadne Hrvatske

Za nakladnika:

Zoran Homen

Grafička priprema:

»DTP STUDIO« KRIŽEVCI

Nikola Žulj

Tisak:

»GRATA« Bjelovar

Naklada: 650 primjeraka

ISSN 0350 - 9370

»Muzejski vjesnik« izlazi jedamput godišnje.

Rukopisi se ne honoriraju i ne vraćaju.

Za sadržaj i lekturu tekstova odgovorni su autori.

»Muzejski vjesnik« solidarno financiraju muzeji sjeverozapadne Hrvatske